

Justitsministeriet
Att. Lars Møller Haase
Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: laha@jm.dk

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr. D-2023-016411

21. april 2023

Høringsvar om undersøgelse af selvkontraheringsforbuddet i § 13 i lov om fremtidsfuldmagter

Justitsministeriet har den 31. marts 2023 bedt om bidrag til spørgsmålet om behovet for at justere selvkontraheringsforbuddet i lovens § 13, herunder med eksempler på, hvilke praktiske problemstillinger forbuddet i sin nuværende og absolutte form giver anledning til.

På vegne af Danske Advokater, Danske Arveretsadvokater og Danske Familieadvokater takker vi for muligheden for at komme med bemærkninger og eksempler på praktiske problemstillinger og som opfølgning herpå deltager vi meget gerne, som anført i mailen af 31. marts, i et møde til drøftelse af relevant løsning/formulering.

Som anført i vores høringssvar af 28. april 2022 vedrørende evaluering af lov om fremtidsfuldmagter har en stor udfordring i praksis været sammenstødet mellem § 13 og § 15 og forbuddet mod selvkontrahering.

Som eksempel særligt på udfordringen omkring forbuddet mod selvkontrahering kan nævnes følgende praktiske eksempler:

1. To ægtefælle bor sammen. De har ingen børn. Der er delingsformue i ægteskabet. Parterne ejer alle aktiver, herunder den faste ejendom, som er deres hovedaktiv, sammen. De har gensidigt lavet en fremtidsfuldmagt, hvori de har indsat hinanden. M bliver dement. Fuldmagten bliver sat i kraft. M flyttes efter en periode på plejehjem. H ønsker at sælge den fælles bolig og anvende provent til køb af en anden (evt. en mindre) bolig. Købet heraf er imidlertid, uanset det er anført i fuldmagten, at fuldmagten skal kunne anvendes til køb og salg af fast ejendom, ikke muligt. Det vil være tillige være usikkert om en midlertidig beskikket værge vil give H adgang til at anvende en del af M's provent til køb af ny bolig i en situation, hvor M er flyttet på plejehjem. Det er

uhensigtsmæssigt, at parterne ikke ved en konkret og klar bestemmelse i fuldmagten kan skrive sig ud af dette.

2. Mor laver en fremtidsfuldmagt, hvor eneste søn skal være fuldmægtig. Mor er enten ugift eller sidder i uskiftet bo. Ønsket er, at når mor ikke længere selv kan bruge sommerhuset skal dette overdrages til hendes søn. På det tidspunkt, hvor mor ikke længere selv kan anvende sommerhuset er hun dement, og fremtidsfuldmagten er ikraftsat. Søn vil i dette tilfælde ikke, uanset om sommerhuset måtte blive overdraget til markedsværdi eller i henhold til værdiansættelsescirkulæret etc., kunne overdrage sommerhuset til sig selv i henhold til fuldmagten. Der vil her skulle beskikkes en midlertidig værge eller etableres et egentlig værgemål. Det vil være hensigtsmæssigt, at overdragelsen kan ske via en klar og konkret bestemmelse i fuldmagten, uanset overdragelsen herved vil indebære selvkontrahering, fordi det sker i henhold til et klart udtrykt ønske. Afgørende må på samme måde som i forhold til gaver iht § 15 være, at der ikke er overladt et skøn i fuldmagtsbestemmelsen.
3. Samme situation som beskrevet i pkt. 2 kunne være relevant i forhold til overdragelse af virksomhed eller øvrige aktiver, herunder som led i et igangværende generationsskifte, hvor der sker noget uforudset i forbindelse med det løbende generationsskifte. Der er behov for, at der kan tages højde herfor i fuldmagten, således generationsskiftet vil kunne gennemføres som planlagt. Hensynene vil være de samme som beskrevet ovenfor.
4. Situationen kunne også være som nævnt i pkt. 2. og 3, men hvor fuldmægtig (fx barn) har et sameje med fuldmagtsgiver (mor), f.eks. ejer et sommerhus sammen, og hvor den resterende ejerandel skal overdrages til fuldmægtigen, når fuldmagtskriver ikke længere selv kan anvende f.eks. sommerhuset.
5. Situationen kunne også være, at mor giver fremtidsfuldmagt til eneste søn. De overdrager sommerhuset til søn inden fuldmagten sættes i kraft. Overdragelse sker f.eks. i henhold til værdiansættelsescirkulæret og købesummen erlægges, som det ses i mange familiehandler, ved et anfordringsgældsbevis. Gældsbeviset nedskrives ved løbende gaver til søn årligt. Det vil synes uhensigtsmæssigt om forbuddet mod selvkontrahering i denne situation vil betyde, at søn efter ikraftsættelse ikke kan foresætte denne tradition med afgiftsfrie gaver, hvis mor i øvrigt udtrykke har udtalt i fuldmagten, at dette er ønsket.
6. Endelig kan i sammenspil med § 15 nævnes den situation, at mor har 4 børn. Hun ønsker, at barn 1 skal have fuldmagten. Hun ønsker, at fuldmagten skal kunne bruges til at videreføre en tradition med at give årlige afgiftsfrie gavebeløb. Det er imidlertid hendes ønske, at det er en forudsætning, at alle 4 børn, herunder fuldmægtig, skal have samme beløb.

Det er som anført i tidligere høringssvar uforståeligt og uhensigtsmæssigt, om der skal være en sådan indskrænkning af fuldmagtsgivers egen bestemmelsesret på et tidspunkt, hvor fuldmagtsgiver fortsat er fuldt habil, men blot ønsker at tage højde for fremtiden. Det hensyn, der bærer det generelle forbud mod selvkontrahering synes ikke at kunne bære denne begrænsning.

Det er foreningernes klare opfattelse, at der i § 13 på samme måde, som det fremgår af den norske § 86 stk. 1, 2. pkt. "Fullmektigen kan likevel gjennomføre disposisjoner... som fullmakten særskilt angir att fullmagtsgiver skal kunne gjennomføre" må indføres hjemmel til, at der i fuldmagten kan træffes konkrete og klare bestemmelser om dispositioner, som er tilladte, selvom de kunne indeholde et moment af selvkontrahering.

Afsluttende bemærkninger:

Danske Advokater, Danske Arveretsadvokater og Danske Familieadvokater står altid gerne til rådighed for uddybende spørgsmål eller dialog.

Med venlig hilsen

Linda Pedersen
Foreningskonsulent
Danske Advokater

Anne Mortensen
Advokat og bestyrelsesmedlem
Danske Arveretsadvokater

Rikke Frødstrup
Advokat og bestyrelsesmedlem
Danske Familieadvokater